

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Universus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disput. XX. Quotuplex sit Distinctio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

DISPUTATIO XX.

Quotuplex sit Distinctio.

SECTIO PRIMA.

Generalis Distinctionum divisio.

I.
Distinctio
dividitur
primò in di-
stinctionem
realem &
rationis.

Distinctio communissima divisione in distinctionem realem & rationis dividitur. Distinctio realis illa dicitur quæ datur antè omnem operationem intellectus fingentem distinctionem, ut inter duas res positivas, Petrum v.g. & Paulum, & vocatur distinctio positiva, inter Petrum etiam existentem & Anti christum, vel inter duas res possibiles: licet aliqui has duas distinctiones vocent non reales simpliciter, sed solum in potentia, sicut distinctionem inter duas negationes vocant negativam. Sed in hac communi acceptione dicenda sunt reales, utpote antè omnem operationem intellectus fingentem, vel facientem, negatio enim Angeli non est negatio solis, & Petrus possibilis non est Anti-christus. Imò duo entia rationis in hoc sensu realiter distinguuntur, nam licet esse suum ab intellectu habeant fingente, alio tamen nõ egent actu intellectus ab eo per quem fiunt, ut distinguantur, verè enim Tragelaphus quem fingit Paulus, non est Hippocervus quem fingit Petrus, etiam nullo super objecta illa reflexe cogitante, & distinctionem inter illa fingente.

Duo entia
Rationis di-
stinguuntur
realiter.

II.
Quid sit di-
stinctio ra-
tionis.

Distinctio rationis est, quæ per intellectum seu rationem fit, ea scilicet intentionaliter, seu mente dividendo, quæ realiter identificantur. Cum ergo medium dari nequeat inter distingui antè operationem intellectus, & non distingui, sed solum post & per illum, divisio hæc erit adæquata.

SECTIO II.

De signis Distinctionis realis.

I.
Signa distin-
ctionis realis.

Licet ex parte extremorum sit diversitas, ut videmus, in iis quæ realiter lato illo modo distinctionis realis distinguuntur, ex parte tamen distinctionis nulla est, cum distinguantur omnia antè operationem intellectus fingentem, vel facientem distinctionem. Nunc ergo signa, quæ hanc distinctionem indicant, proferemus.

II.
Primum signum distinctionis realis est quod unus producat alterum.

S. August.

Primum afferri solet, ut videre est apud P. Suar. d. 7. Met. s. 2. quando unum est realiter producat alterum, nihil enim causare potest seipsum, & hoc argumento utuntur Theologi cum D. August. 1. de Trinit. cap. 1. ut probent Divinas Personas realiter distingui, quia Pater producit Filium, Pater simul & Filius Spiritum Sanctum. Unde loco citato sic loquitur S. August. qui autem putat ejus potentia esse Deum, ut seipsum ipse genuerit, eo plus errat, quod non solum Deus ita non est, sed nec spiritalis, nec corporalis creatura: nulla enim omnino res est quæ seipsam gignat ut sit. Ita S. Doctor. limitant tamen hoc signum aliqui, ut intelligatur de prima productione, cum Christus in probabili opinione seipsum producat in Eucharistia. Et idem, ut aliqui putant, potest elevari ad se conservandum, licet verius sit ibi totale agens distingui partialiter semper à totali producto, cum Deus in omni actione simul cum creatura concurret.

Intelligi tamen debet hoc signum de prima tantum productione.

III.

Secundum signum est, quando in diversis locis sunt, vel subjectis. Quod etiam naturaliter intelligi

oportet. Petrus enim divinitus potest in diversis simul locis constitui, & Christus de facto est sub diversis hostiis, & eadem albedo divina potentia in duobus collocari subjectis posset loco diffilis.

Tertium, quæ diversa actione producuntur, (naturaliter intellige) & diversa corruptione corrumpuntur, realiter distinguuntur. Quod etiam verum est in anima respectu suarum potentiarum, si ab ea distinguantur, & in re quavis respectu suarum passionum, quæ saltem per emanationem fiunt, licet non habeatur hæc propria actio.

Quartum, & ex præcipuis est, quando unum perire potest altero manente, uno enim pereunte totum quod cum eo realiter idem est, una cum eo pereat necesse est: si enim idem sit realiter, non est aliquid & aliquid realiter, ergo non potest aliquid illius realiter perire, & aliquid realiter manere. Et sanè in mutuo separabilibus est clarum, ut Petrus Paulo manente perire potest, & Petro manente Paulus, & uterque simul separatus existere. Est ergo difficultas quando, licet unum reperiri possit sine altero, non tamen alterum vicissim sine illo, ut Petrus reperiri sine visione potest, visio sine Petro non potest. Difficultas, inquam, est utrum tunc sit signum sufficiens distinctionis realis. Dico esse ita Aristot. 7. Top. c. 1. loco 1. & 15. his verbis: *amplius, si potest alterum sine altero esse, non erit idem.* U. etiam Aug. 6. de Trin. cap. 6. probat magnitudinem, colorem, & figuram distingui inter se, quia corrupto colore manet eadem magnitudo & figura.

Ratio est, quia si unum perit, & alterum manet, est unum & aliud antè operationem intellectus, ac proinde distinguuntur realiter. Antecedens patet, nam una & eadem simplicissima entitas non habuit entitates duas, ergo non habuit unam quæ periret, alteram quæ maneret, sic enim fuissent ibi duæ entitates saltem inadæquate, & non una simplex. Confirmatur, quod perit, non est, quod manet, est, sed non potest eadem entitas esse simul & non esse realiter, cum hoc sit omnium primum principium traditum ab Aristot. 1. 4. Metap. c. 3. *Impossibile est idem simul esse & non esse.* Exempla separationis non mutue sunt, compositum & partes. Relatio & terminus, creatura & Deus, actio vitalis & vitalis potentia, modus & res cujus est modus: in quibus licet unum esse possit sine altero, non tamen contra alterum sine illo.

Quæres, utrum omnia quæ distinguuntur realiter, saltem per divinam potentiam separari ita possint, ut unum maneat altero pereunte? sicut licet visio non possit esse sine Petro, Petrus tamen sine visione potest. Affirmat Scot. in 2. dist. 1. & 3. dist. 2. q. 2. Suar. d. 7. Metap. s. 2. n. 20. licet ipse loquatur solum ut plurimum. Valsq. 1. p. to. 2. d. 173. c. 3. & 4. & alij.

Existimo tamen cum Cajetano 1. p. q. 28. a. 2. s. in respons. ad 2. Greg. de Valentia 1. p. d. 2. generali, q. 13. punct. 1. aliqua distingui realiter quorum neutrum à se invicem, nec per divinam potentiam, separari potest. Exemplum sit primo in personis seu Relationibus Divinis, quas licet fide certum sit realiter distingui, cum tres sint, nulla tamen ratione separari possunt, tum quia entia omnino necessaria, tum quia cum Natura Divina intimè identificatæ, tum etiam quia relativæ inter se, & in mutuo respectu

Varia Relatione realiter distincta, nequeunt separari.

tu consistentes. Secundo probatur in creatis, relationem duorum extremorum inter se unitorum distinguuntur realiter, & tamen separari ab invicem non possunt. Idem est de relationibus producentis & producti per emanationem, item relatio creaturæ ad Deum, sine qua entitas creaturæ esse non potest, nec illa sine entitate creaturæ. Hæc tamen exempla desumpta ex creatis aliqui probabiliter putant solum probare naturaliter loquendo, cum divinitus forte separari possint. Ratio verò est non causalitas aliqua physica, sed connexio quædam quasi essentialis &

intrinsicæ rei unius respicientis alteram, ac proinde sine se se mutuo reperiri nunquam possunt.

Idem probant aliqui in partibus quantitatis, quæ licet realiter distinguantur, separari tamen omnes non possunt, quia sic daretur pars quæ esset simul pars & indivisibilis, quia non haberet partes in quas divideretur, cum omnes à se invicem essent separate. Item in punctis continui quæ licet omnia distinguantur realiter, separari tamen omnia non possunt, sic enim omnes partes separarentur, quod implicat, ut vidimus.

DISPUTATIO XXI.

De Distinctione Modali.

SECTIO PRIMA.

An sit minor Distinctio rei à re.

I. Quid sit distinctio modalis.

Distinctio modalis illa est, quæ vel inter rem & modum, vel inter duos modos intercedit. Ad cuius intelligentiam, notandum, cum res create sint imperfectæ, ac proinde vel dependentes, vel limitatæ, vel compositæ, aut secundum varios status mutabiles, hæc habere per entitates aliquas debent à se distinctas, per quas in his rationibus persiciantur, ut per actionem dependent, per unionem componuntur &c. Has entitates modos vocamus, quia tenuis sunt entitatis, ut & immediate subiectis suis sint affixi, & ab his separari nullâ potentia possint, ita ut permanent separari, quod tamen in accidentibus non repugnat, quantitas siquidem in Euclidiâ conservatur sine subiecto, & albedinem conservare vel calorem potest Deus, destructâ quantitate, nive, & igne.

Quid hic intelligamus per modos.

II. Prima sententia affirmat distinctionem modalem non esse propriam realem.

P. Suarez ergo d. 7. Metaph. sect. 1. nu. 16. quem multi sequuntur ex recentioribus, existimat distinctionem inter rem & modum non esse vocandam propriè realem, sed mediam quamdam, aut modalem. Ratio illius est primò, nam hic modus ex natura rei, & nemine cogitante distinguitur à re cuius est modus, nemine enim cogitante albedo non est inherens, nec homo sua ubicatio, sed non distinguuntur hæc ut res à re, vel realitas & entitas est, sic enim aliquo alio egeret quo subiecto suo affigeretur. Secundo, quia modi tam intime ununtur rebus quarum sunt modi, ut nullâ potentia separati conservari possint, quod signum est illam conjunctionem esse quendam modum identitatis, quod autem plus identitatis, eo minus distinctionis.

III. Modus ex re distinguitur ante operationem intellectus.

Dico primò: modus & res ante omnem intellectus operationem distinguuntur, & hoc sensu realiter: ita omnes communiter, nec obviat P. Suarez. Ratio est manifesta, quia ita separari possunt, ut modus pereat manente re, cuius est modus, manet etiam materia & anima Petri, destructâ unionem.

IV. Distinctio modi à re non est minor distinctione reali.

Dico secundo: modus verè & propriè distinguitur à re cuius est modus, ac proinde hæc distinctio non est minor reali. Ratio est, quia modus verè est ens, licet imperfectum, nam est aliquid, cum non sit nihil, ergo est etiam res, licet imperfecta.

V. Modus, licet sit res minus perfecta, quæ subiectum non tamen.

Ad cuius intelligentiam, notandum, licet subiectum modi sit perfectius ens, vel perfectior res quam modus, non tamen est magis ens, vel magis res quam ille. Sicut licet Christus homo sit longè alius perfectior, non tamen est magis homo, nam ipso facto quod quis essentiam habet seu conceptum hominis,

est homo, essentia enim rerum consistunt in indivisibili. Sic ergo licet modus sit imperfectior re cuius est modus, non tamen est minus res, nec minus ens quam illa, cum non minus sit, vel esse possit quam res quævis perfectissima.

Quod verò imperfectio unius extremi distinctionem non faciat minorem, probatur, sic enim magis distinguuntur duæ substantiæ, quam substantia & accidens, equus verbi gratia & leo, quam equus & albedo, quod tamen per se videtur falsum. Nec obstat quod modus ordinetur ad aliud, sic enim ordinatur accidens ad substantiam, cum sit ens ens, & ens multis gradibus substantia imperfectius.

VI. Imperfectio unius extremi non facit distinctionem minus perfectam.

SECTIO II.

Distinctio modi à re est major quam unius rei ab alia.

Dico itaque Distinctionem inter rem & modum maiorem communiter esse quam inter duas res absolutas. Hanc conclusionem licet à nemine affirmatam videam, existimo tamen ab eorum nullo negatum iri, qui mediam hanc distinctionem, P. Suarez non admittunt.

Ante probationem, Notandum primò, aliud esse aliqua duo distingui, aliud separari, vel dividi, nam res aliqua, etiam dum non dividuntur, nec separantur, sed perfectissime unione, adhuc sunt distinctæ, ut anima & corpus in homine. Et idem est de omnibus compositis, id enim in iis necessariò contingit, cum compositio sit distinctorum unio.

Notandum secundo, ad tollendam equivocationem, dupliciter dici posse distinctionem maiorem vel perfectiorem, materialiter scilicet & formaliter, materialiter illa distinctio est perfectior, quæ reperitur inter duas entitates perfectiores: sic duo Angeli perfectiorem dici possunt habere distinctionem, quam duæ formicæ, aut duo leones, quia distinctio, ut diximus, est ipsa differentia, si ergo differentia sit perfectior, distinctio est hoc sensu perfectior. Et hoc modo distinctio inter duo entia rationis non est distinctio realis, sed rationis.

Formaliter illa distinctio est perfectior & major, quæ res inter se entitative magis disiungit, & maiorem quasi distantiam in perfectione efficit, sic distingui ali qua dicimus numero tantum, alia specie, alia genere: quo sensu magis distinguitur Angelus Gabriel à colore, vel albedine, quam à Michael, licet Michael res sit entitative longè perfectior colore, vel albedine. Hoc ergo sensu, & formali distinctione contendimus magis distingui rem à modo, quam à re alia absolutâ.

Probatur ergo conclusio, illa magis distinguuntur & differunt, quæ minus conveniunt, sed res & modus

I. Distinctio à re est maior distinctio inter duas res absolutas.

II.

III. Duobus modis distinctio dicitur maior.

Distinctio maior materialiter.

IV. Distinctio formaliter maior.

V.